

ನಳನ ವಿಧಿಯನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ? ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುವಾಗ ಅವನಿಗೆ ದಮಯಂತಿಯದೇ ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. ವನಿತೆ ಮಲಗಿದ್ದಾಳೆಯೋ? ದೈರ್ಯಗಟ್ಟಿ ದೇವರನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆಯೋ? ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕನಸು ಕಂಡು ಏಳುವಳೋ? ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣದೆ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತ ವಿಧಿಯನ್ನು ಬೈಯುವಳೋ? ಅತಿದುಃಖದಿಂದ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಳೋ? ಎಂದು ಹಲವು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಥೆಪಡುತ್ತಿದ್ದನು.

‘ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೇರೆಯವರಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು, ನಂಬಿದ ಸತಿಯನ್ನು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿ ನನಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಭ್ರಮಣೆಯಾದಂತಾಗಿದೆ. ಇದು ಯಾವ ಪುರಾತನ ಕರ್ಮಫಲವೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು. ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಪತ್ನಿಗೆ ಮೋಸಗೈದ ಕ್ರೂರ, ನಿರ್ದಯಿ ನಾನಲ್ಲವೇ? ಶಿವ ಶಿವಾ!’ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಶೋಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಸಾಗಿದನು.

‘ದಮಯಂತಿಯು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾಜರುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪದೆ ಬಿಟ್ಟು, ನನ್ನನ್ನೇ ಮೆಚ್ಚಿ ವಿವಾಹವಾದಳು. ಅಂತಹವಳನ್ನು ಅಗಲಿದ ಪಾತಕನು ನಾನು. ನನ್ನಂತಹವನು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರಬಾರದು. ಶಿವ ಶಿವ!’ ಎಂದು ತನ್ನ ಮನದನ್ನೆ ದಮಯಂತಿಯನ್ನು ನೆನೆನೆಂದು ಮರುಗಿದನು. ಹೀಗೆ ಅತಿಶೋಕದಿಂದ ಪ್ರಲಾಪಿಸುತ್ತ ವೇದನೆಗೊಳಗಾಗಿ ಕಡು ನೊಂದು ಬಳಲಿದನು. ಯಾತನೆಗೊಳಗಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ, ಹೃದಯ ತಾಪದಲ್ಲಿ ಭಗ ಭಗ ಉರಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಮುಂದೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಧಗ ಧಗಿಸಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸುಡುತ್ತಿರುವ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಕಂಡನು.

ಪಕ್ಷಿ ಸಂಕುಲ ಉದುರಿದುವು ಗರಿಸಹಿತ ಬೆಂದಾವನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ..

ರಾಜ ಧರ್ಮರಾಯನೇ ಆ ಕಿಚ್ಚಿನ ಹಾನಿಯನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ? ಬೆಂಕಿಯು ಕೆನ್ನಾಳಿಗೆಯನ್ನು ಚಾಚಿ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬಿತು. ಹೊಗೆ ಮುಸುಕಿ ಕಾಡನ್ನೆಲ್ಲ ದಳುರಿ ಆವರಿಸಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮರ ಗಿಡಗಳು ಭಸ್ಮವಾದವು. ದೇವತೆಗಳು ನಡುಗಿ ಹೋದರು. ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲ ಭಸ್ಮವಾಯಿತು. ಬಿದಿರ ಮೆಳೆಗಳು ಧಗಿಧಗಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿದರು ಛಟ ಛಟಾರಂದು ಬೆಂದು ಹೋದವು. ಆ ರುಳದಲ್ಲಿ ಬಾಳೆಗಳು ಸಿಮಿಸಿಮಿ ಎಂದು ಸುಡುವ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತ ಉರಿದು ಹೋದವು. ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಲಿ ಸಿಂಹ ಹಾಗೂ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಬೆದರಿ ಓಡಿಹೋದವು. ಆ ವನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಂಡಭೇರುಂಡ ಮುಂತಾದ ಪಕ್ಷಿ ಸಂಕುಲವು ಗರಿಸಹಿತ ಬೆಂದು ಉದುರಿಹೋದವು. ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಮೃಗಗಳು ಮತ್ತು ಆನೆಗಳ ಹಿಂಡು ಬೆಂದುಹೋದವು. ಅಖಿಲ ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಆ ಕಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ದಹಿಸಿ ಹೋದವು. ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದ ಬಡಬಾಗಿ (ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಬೆಂಕಿ)ಯಂತೆ ಕಾಡ್ಲಿಚ್ಚು ಸುಳಿ ಸುಳಿಯುತ್ತ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನುಂಗಿ ಹಾಕುತ್ತಿರಲು— ನಳನೃಪನಿಗೆ ಒಂದು ದನಿ ಕೇಳಿಸಿತು.

ನೃಪತಿಯ ಪರಮತೇಜದ ದೇಹ ಕೆಟ್ಟಿತು ವಿಕೃತ ರೂಪಾಗಿ

‘ನೃಪಕುಲ ಶಿರೋಮಣಿಯೇ, ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ಕೃಪೆ ತೋರಿ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡಿಸು. ನಿನಗೆ ಪುಣ್ಯ ಲಭಿಸುವುದು.’

ಆ ದನಿ ಕೇಳಿ ನೃಪತಿಯು ನಿರಾತಂಕ ಮನದಿಂದ ಕೂಗಿದವರಾರೆಂದು ನುಗ್ಗಿ ಬರುತ್ತಿರಲು ಒಂದು ಸರ್ಪರಾಜನನ್ನು ಕಂಡನು. ಅದು ದೀನವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತ ಹೇಳಿತು:

‘ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಲ್ಲ ಮಹಾರಾಜನೆ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು, ಕಾಪಾಡು.’

‘ನೀನಾರು?’

‘ರಾಜನೇ ಕೇಳು. ನಾನು ಸರ್ಪರಾಜ ಕಾರ್ಕೋಟಕ. ನಾನು ಈ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರಲು ಒಂದು ದಿನ ಓರ್ವ ಋಷಿಮುನಿ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದನು. ನಾನೆಲ್ಲಿ ಕಡಿದು ಬಿಡುವೆನೋ ಎಂದು ಭೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅತ್ತಿತ್ತ ಸಂಚರಿಸದಿರುವಂತೆ ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟನು.’

‘ಉರಗ ರಾಜ ಉಃಶಾಪ (ಶಾಪವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವವರ) ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೇ?’

‘ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ನಳನೃಪನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವನು. ಅವನ ಕೈ ಸೋತಿನಿಂದ

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ

ಕಲಿಪುರುಷನು ನಳನನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಸೋಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಂಚು ಹೂಡುತ್ತಾನೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮಾರುವೇಷ ತೊಟ್ಟು ಪುಷ್ಕರನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಹೇಗಾದರೂ ಸಂಚು ಮಾಡಿ ನಳನನ್ನು ಪಗಡೆಯಾಟಕ್ಕೆ ಕರೆದು ಅವನನ್ನು ಮೋಸದಿಂದ ಸೋಲಿಸು. ಆಗ ರಾಜ್ಯ, ಸಂಪತ್ತು ಎಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನದಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಕಲಿಯ ಕಪಟ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪುಷ್ಕರ ಶಿರಸಾವಹಿಸಿ ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ನಳನನ್ನು ಕರೆದು ಪಗಡೆಯಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮೋಸದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ನಳನನ್ನು ಬರಿಗೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಿಗೆ ಅಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಷಯ ದಮಯಂತಿಗೆ ತಿಳಿದಾಗ ಬಹಳ ಖೇದಗೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತವರುಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿ ವಿಧಿ ಬರಹವನ್ನು ಹಳಿಯುತ್ತಾ ಪತಿಯೊಡನೆ ಕಾಡಿನ ಹಾದಿ ತುಳಿಯುತ್ತಾಳೆ ದಮಯಂತಿ. ಘೋರ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಾ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಸತಿಯನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಲು ಬಿಟ್ಟು ಒಬ್ಬನೇ ಮುಂದೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ ನಳ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡ ದಮಯಂತಿ ಗಂಡನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಅವನಿಗಾಗಿ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಳಸರ್ಪ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಬೇಡನೊಬ್ಬ ಬಂದು ದಮಯಂತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಶಾಪ ಪರಿಹಾರವೆಂದನು.’

‘ಓಹ್, ನಿನಗೂ ನನಗೂ ನಂಟು ಇದೆ!’

‘ಹೌದು ಮಹಾರಾಜ. ಮುನಿ ವಚನದಂತೆ ನಿನ್ನನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನೀನು ಬಂದಿರುವೆ. ದಯೆ ತೋರು. ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಬದುಕಿಸು.’

ಕರುಣಾಳು ನಳನು ಭೀತಿಗೊಳ್ಳದೆ ಆ ಉರಗ ಪತಿಯನ್ನು ಎರಡು ಕೈಗಳಿಂದ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ಬೆಂಕಿಯ ಉರಿಯಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಿದನು. ‘ಒಂದು ಕೊಳದ ಬಳಿಗೆ ತಂದು ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿದನು.

ಆಗ ಕಾರ್ಕೋಟಕ ಸರ್ಪವು ನಳನ ಕೈಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿತು. ತಕ್ಷಣ ಅದರ ವಿಷವೇರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನೃಪತಿಯ ಪರಮತೇಜದ ದೇಹ ಕೆಟ್ಟಿತು, ವಿಕಾರ ರೂಪಾಯಿತು.

ನಳಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಆ ವಿಷದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆ ಗೂನು ಬೆನ್ನು ಅಡ್ಡ ಮೋರೆಯಾಯಿತು. ಗಂಟು ಮೂಗು, ದೊಡ್ಡ ಕೈಕಾಲುಗಳಾದವು. ಮೈ ಮೀಸೆಯ ಕೂದಲುಗಳು ಉದುರಿಹೋದವು. ದೇಹ ಜಡ್ಡಾಯಿತು. ಕತ್ತು ಮೋಟಾಯಿತು. ಗಿಡ್ಡ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಕು ಗಡ್ಡದ ಹೆಡ್ಡಿನಂತಹ ಕುರೂಪ ಆವರಿಸಿತು.

ಮಾರನಾಕಾರದ ನೃಪಾಲಕ ಕ್ರೂರ ರೂಪಾದನು